

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ЯК ФАКТОР В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Светочева І. І., Мухіна О. Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Інститут ліцензування є одним із провідних інститутів у системі регулювання господарської діяльності, що набув важливого значення з набуттям статусу ринкової економіки в Україні. Проведення економічної реформи в Україні об'єктивно вимагає посилення ролі у правовому регулюванні господарської діяльності, у тому числі ефективного правового регулювання ліцензування. Система ліцензування в Україні знаходиться в процесі становлення. Закладено її нормативну базу, продовжується формування системи органів, які здійснюють ліцензування. Однак цей процес відбувається досить складно і суперечливо, з невиправданими витратами і збоями, що відображає проблеми і труднощі української економіки.

Ліцензування – відносно нова форма адміністративного регулювання господарської діяльності в Україні, адже вона сформувалася на засадах правових норм, прийнятих на початку ХХІ століття. Система ліцензування в Україні перебуває в процесі становлення і піддається впливу проблем і труднощів, притаманних українській економіці в період системних трансформацій. У Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності» залишається невирішеним питання відповідності державної політики у сфері ліцензування господарської діяльності сучасній економічній ситуації.

Проблемою у сфері ліцензування є небажання суб'єктів ліцензування виконувати в повному обсязі передбачені законодавством положення. Органи виконавчої влади, здійснюючи ліцензійне провадження, встановлюють власні вимоги або ж не виконують умов, визначених законом. Перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, дає привід для конфліктних ситуацій, оскільки існує ризик виведення зі сфери ліцензування окремих видів господарської діяльності або ж, навпаки, розширення цього переліку, виникають проблеми із застосуванням ліцензійних умов та тлумаченням їх змісту.

Головна проблема у сфері ліцензування полягає у відсутності балансу між державним регулюванням господарської діяльності і створюваними в процесі реформ новими ринковими механізмами. В Україні, з одного боку, має місце значне втручання держави в економіку, намагання контролювати (ліцензувати) всі види господарської діяльності, а з іншого – проявляється слабкість держави в таких важливих справах, як створення нормальних умов для ведення господарської діяльності в ринковій економіці та захист права людини на підприємницьку діяльність.

Найважливішою умовою створення в Україні сприятливого для господарської діяльності середовища є відмова від надмірного бюрократичного регулювання, а також підвищення ефективності державного регулювання у тих сферах, де це необхідно. Слід скоротити перелік видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню, замінити, де це можливо, ліцензування сертифікацією, стандартизацією, акредитацією, атестуванням, незалежною експертизою. Доцільно ввести єдиний порядок ліцензування на всій території України та в усіх видах господарської діяльності, уніфікацію обсягів, форм і змісту документації, яку подають у центральні, регіональні та місцеві органи при реєстрації, стандартизації підприємництва, контролі якості товарів і послуг, затвердивши їх відповідною постановою Уряду.

Необхідно також розподілити функції органів ліцензування, реєстрації і нагляду, встановити для них обмеження можливості втручання в господарську діяльність, а види господарської діяльності, які знаходяться під безпосереднім контролем держави, зі сфери ліцензування вилучати.